

Az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzékbe történő felvétel és törlés eljárási rendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet alapján.

A 27/2016 (IX. 16.) EMMI rendelet szakmai és vizsgakövetelménye alapján.

Szakképesítés, azonosító száma és megnevezése

54 140 02

Pedagógiai- és családsegítő munkatárs

Tájékoztató

A vizsgázó az első lapra írja fel a nevét!

Amennyiben a válaszadáshoz több helyre lenne szüksége, pótlapokat is használhat, neve és a megválaszolt kérdés sorszámának pontos feltüntetésével. A feladat megoldásához csak kék színű tollat lehet használni!

Figyeljen a válaszok stílusára, a szakkifejezések pontos használatára, valamint a helyesírási, nyelvhelyességi szabályok betartására!

A minimálisan elvárt válaszokon felüli, helyes válaszadás esetében a maximális pontszámon (100 pont) belül további, pluszpontok megszerzésére is van lehetőség!

Értékelési skála:

81 – 100 pont	5 (jeles)
71 – 80 pont	4 (jó)
61 – 70 pont	3 (közepes)
51 – 60 pont	2 (elégéses)
0 – 50 pont	1 (elégtelen)

A javítási-értékelési útmutatótól eltérő, más helyes megoldásokat is el kell fogadni.

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya 30%.

**1.
Ismertesse a pedagógia fogalmát és tárgyát!**

10 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**2.
Ismertesse az inkluzív nevelés fogalmát!
Mutasson be egy kutatást vagy elméletet, amely az inkluzív neveléssel foglalkozik!**

8 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.

A megismerési folyamatok közül sorolja fel a figyelem 4 fajtáját és röviden jellemezze őket!

8 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.

Soroljon fel az óvodában előforduló konfliktus típusokat! Említsen legalább 4 dolgot, melyekre figyelmet kell szentelni az óvodás korúak körében konfliktus kezelés során!

8 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**5.
Sorolja fel a játék általános jellemzőit!**

8 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**6.
Melyek a jó pedagógus ismérvei? Soroljon fel legalább nyolcat!**

8 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**7.
Ismertesse, melyek a telefonálás általános szabályai? Soroljon fel legalább nyolcat!**

8 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8.
Határozza meg a nyugodt pihenés, alvás feltételei az óvodában!

8 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9.
Ismertesse a túlkötés fogalmát és ennek következtében adódó problémákat!

8 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10.
Jellemezze a diákokat érintő gyakori táplálkozási zavarok közül az anorexia nevű betegséget! Milyen okok vezethetnek a kialakulásához? Milyen ismertető jelei vannak?
8 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11.
Ismertesse az apaszerep változását napjainkban!
8 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

12.

Az iskolában, melynek Ön munkatársa, minden évben anyák napi ünnepséget szerveznek alsó tagozatban. Az Ön feladata a rendezvény megszervezése. Készítsen forgatókönyvet egy anyák napi ünnepség lebonyolítására!

10 pont

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzékbe történő felvétel és törlés eljárási rendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet alapján.

A 27/2016 (IX. 16.) EMMI rendelet szakmai és vizsgakövetelménye alapján.

Szakképesítés, azonosító száma és megnevezése

54 140 02

Pedagógiai- és családsegítő munkatárs

Értékelési skála:

81 – 100 pont	5 (jeles)
71 – 80 pont	4 (jó)
61 – 70 pont	3 (közepes)
51 – 60 pont	2 (elégséges)
0 – 50 pont	1 (elégtelen)

A javítási-értékelési útmutatótól eltérő helyes megoldásokat is el kell fogadni.

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 30%.

Javítási-értékelési útmutató

Értékelő lap

Ssz.	Feladat	Az információtartalom vázлата alapján	Pontszámok	
			Max.	Elért
1.	Ismertesse a pedagógia fogalmát és tárgyát!	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a fogalom jelentésével. Szakmai szempontból helytelen vagy nem pontos megfogalmazás esetén a pontszám csökkenthető.	10	
2.	Ismertesse az inkluzív nevelés fogalmát! Mutasson be egy kutatást vagy elméletet, amely az inkluzív neveléssel foglalkozik!	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a fogalom jelentésével. Szakmai szempontból helytelen vagy nem pontos megfogalmazás esetén a pontszám csökkenthető.	8	
3.	A megismerési folyamatok közül sorolja fel a figyelem 4 fajtáját és röviden jellemezze őket!	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a fogalom jelentésével. A maximális pontszámon felül további pluszpont (maximum 4) akkor adható, ha az összpontszám nem haladja meg a 100 pontot.	8 (+4)	
4.	Soroljon fel az óvodában előforduló konfliktus típusokat! Említsen legalább 4 dolgot, melyekre figyelmet kell szentelni az óvodás korúak körében konfliktus kezelés során!	Minden helyesen felsorolt válasz 1 pont. Szakmai szempontból helytelen vagy nem pontos megfogalmazás esetén a pontszám csökkenthető. A maximális pontszámon felül további pluszpont (maximum 4) akkor adható, ha az összpontszám nem haladja meg a 100 pontot.	8 (+4)	
5.	Sorolja fel a játék általános jellemzőit!	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a fogalom jelentésével. Szakmai szempontból helytelen vagy nem pontos megfogalmazás esetén a pontszám csökkenthető.	8	
6.	Melyek a jó pedagógus ismérvei? Soroljon fel legalább nyolcat!	Minden helyesen felsorolt válasz 1 pont. A maximális pontszámon felül további pluszpont (maximum 4) akkor adható, ha az összpontszám nem haladja meg a 100 pontot. Kevésbé pontos megfogalmazás esetén a pontszám csökkenthető.	8 (+4)	
7.	Ismertesse, melyek a telefonálás általános szabályai? Soroljon fel legalább nyolcat!	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a fogalom jelentésével. A maximális pontszámon felül további pluszpont (maximum 4) akkor adható, ha az összpontszám nem haladja meg a 100 pontot.	8 (+4)	
8.	Határozza meg a nyugodt pihenés, alvás feltételeit az óvodában!	Minden helyesen felsorolt tényező 1 pont. Szakmai szempontból helytelen vagy nem pontos megfogalmazás esetén a pontszám csökkenthető. A maximális pontszámon felül további pluszpont (maximum 4) akkor adható, ha az összpontszám nem haladja meg a 100 pontot.	8 (+4)	
9.	Ismertesse a túlkötés fogalmát és ennek következtében adódó problémákat!	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a fogalom jelentésével. Szakmai szempontból helytelen vagy nem pontos megfogalmazás esetén a pontszám csökkenthető.	8	

10.	Jellemezze a diákokat érintő gyakori táplálkozási zavarok közül anorexia nevű betegséget! Milyen okok vezethetnek a kialakulásához? Milyen ismertető jelei vannak?	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a fogalom jelentésével. Kevésbé pontos megfogalmazás esetén a pontszám csökkenthető.	8	
11.	Ismertesse az apaszerep változását napjainkban!	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a fogalmak jelentésével. Kevésbé pontos megfogalmazás esetén a pontszám csökkenthető.	8	
12.	Készítsen forgatókönyvet egy anyák napi ünnepség lebonyolítására!	Maximális pontszám akkor adható, ha a válaszból egyértelműen kiderül, hogy a vizsgázó tisztában van a fogalmak jelentésével, a vonatkozó írott és íratlan előírásokkal. Kevésbé pontos megfogalmazás esetén a pontszám csökkenthető.	10	
Összesen:			100	

Válaszlehetőségek

1.

Ismertesse a pedagógia fogalmát és tárgyát!

Pedagógia fogalma:

- a nevelés tudománya
- a nevelési valóság tudományos megközelítése
- nevelési gyakorlat
- a pedagógiában használt konkrét gyakorlat
- a személyiséggel, annak fejlesztésével foglalkozó tudomány

A pedagógia tárgya:

- A gyermek alakításának, fejlesztésének folyamata. Ezen belül
- a valóság megismerése,
- annak átalakítása a művelődés és közéletiség megvalósítása során,
- az emberek közötti kapcsolatok eszközei, formái és törvényei,
- az értékrendszer kialakítása.

2.

Ismertesse az inkluzív nevelés elméletét!

Mutasson be egy kutatást vagy elméletet, amely az inkluzív neveléssel foglalkozik!

Az inklúzió fogalma:

- az adott közösségben lévő egyének sokszínűségének és bármilyen különbözőségének elfogadása és megbecsülése
- az esélyegyenlőség biztosításának egyik legerősebb szintje.
- Inkluzívnek tekinthetünk egy társadalmat, egy közösséget vagy egy intézményt
- célja korábban főként a fogyatékkal élők befogadása, együttnevelése volt

- ma a gyermekek közötti különbségekre az oktatásban inkább lehetőségként, semmint akadályozó tényezőként tekint
- a tananyagot és a tanítási módszereket rugalmasan alakítása a változó igényekhez

Pl. Marsha S. Forest elmélete:

A kerekesszékes fogyatékoságügyi aktivista Marsha Snyderman Forest és barátai elkezdtek használni Kanadában az integrált nevelés egy továbbfejlesztett változatára. 1988-ban éles kritikát fogalmaztak meg az integrált nevelés túlzottan lassú fejlődése miatt. Ebből kiindulva gyűjtötték össze gondolataikat az együttnevelés jobbá tételére vonatkozóan célul tűzték ki, hogy az inkluzív iskola a körzetében élő összes gyermeket befogadja, bevonja a tanórai munkába, egyéni feladatokkal lássa el, és szükség esetén további (speciális) támogatásban is részesítse.

Meggyőződésük, hogy a tanulókat jobban fejleszti:

- ha különböző képességűek tanulnak együtt,
- ha minden tanuló biztonságban érezheti magát, mert egyéni segítséget kap, amikor szüksége van rá,
- „becsukják az ajtót valaki mögött, aki belépett a házba”, ami arra utal, hogy az illető oda tartozik,
- ha széles körű társadalmi kampányok által valósították meg.

3.

A megismerési folyamatok közül sorolja fel a figyelem 4 fajtáját és röviden jellemezze őket!

A figyelem fajtái:

szándékos (akaratlagos):

- tudatos mentális erőfeszítést igényel
- 6-7 éves korban alakul ki, ami a tanulás egyik alapja
- kb. 10-15 percig tudnak figyelni a gyerekek
- minél játékosabb, tevékenységközpontúbb, innovatív eszközökkel, lehetőségekkel segített legyen a tanítási folyamat, melyek segítik a tanulók érdeklődésének, motivációjának fenntartását, növelését az adott téma iránt.
- spontán:
- amikor a figyelem hirtelen, önkéntelenül egy ingerre irányul
- A szokatlanul erős ingerek (erős fény, zaj), a szokatlan ingerek, mozgó tárgyak önkéntelen figyelmet váltanak ki
- kisgyermek korban jelenik meg
- Pavlov „mi az?” reflexnek is nevezi az önkéntelen figyelmet és az új ingerekre automatikusan megjelenő feltétlen reflexfolyamatnak, tartja.

automatikus:

- Gyakorlás által alakul ki
- Az automatikus figyelem segítségével, figyelmünket megosszuk és egyidejűleg más párhuzamosan folyó tevékenységet is, nyomon követünk
- Ez inkább serdülő és felnőtt korra jellemző

kitartó:

- hosszú ideig fennálló nagymértékű mentális erőfeszítést igényel

- Ilyen figyelemre van szükségünk, például egy adott problémakör feltárásához, megértéséhez.
- legnagyobb ellensége az idő, hiszen annak múlásával jelentősen csökken
- befolyásolják motivációink, elvárásaink, érdeklődésünk, előzetes ismereteink és tapasztalataink

4.

Soroljon fel az óvodában előforduló konfliktus típusokat! Említsen legalább 4 dolgot, melyekre figyelmet kell szentelni az óvodás korúak körében konfliktus kezelés során!

Az óvodai konfliktusok típusai:

- gyermek – gyermek
- gyermek – felnőtt
- felnőtt – felnőtt között

Amennyiben a konfliktusban gyermek/ek az érintett/ek:

- különös figyelemmel kell lennünk a konfliktusmegoldás módjára, a lehetséges következmények,
- a konfliktusok, mint fontos nevelési eszközök,
- a játékok birtoklásával kapcsolatosak többnyire a konfliktusok,
- szelíd vita esetén nem feltétlen kell beavatkozni az óvodapedagógusnak, de ne hagyjuk a vitát eldurvulni,
- érintsük meg a gyermekeket, ültessük magunk mellé,
- egyesével próbáljuk elmondani a gondjukat, beszéljünk a problémáikról, érzéseikről, lehetséges megoldási módokról,
- ügyeljünk, hogy igazi megoldások kialakulását segítsünk elő, győztesen kerüljenek ki a gyermekek a konfliktusaikból!

5.

Sorolja fel a játék általános jellemzőit!

- Bármilyen tevékenység lehet játék
- Játékviselkedés, játéktudat
- Örömet szerző tevékenység
- A gyermek aktívan részt vesz a cselekvésben
- Önmagáért való
- Lehet spontán és önkéntes
- A „mit tudok csinálni ezzel a tárggyal?” kérdés irányítja
- Különböző jelentésekkel ruházhatja fel a tárgyat
- „Úgy tesz, mintha” viselkedés
- Térben és időben végtelen
- Önmagunkkal léphetünk teremtő kapcsolatba
- Önjutalmazás

6.

Melyek a jó pedagógus ismérvei? Soroljon fel legalább nyolcat!

- a feltétel nélküli elfogadás képessége
- az empátia
- kongruencia
- érett személyiség
- megfelelő szaktudással, érzelmi elfogadással, humorral rendelkezik
- szabad, spontán viselkedés jellemzi
- erkölcsi tartása kifogástalan
- a tanár és diák közti kölcsönös tisztelet
- harmonikus személyiség
- kedvezően vélekedik diákjairól
- kedvezően vélekedik az együttműködésre alapuló módszerekről
- magas verbális IQ
- lelkes/motivált
- elkötelezettség
- tanítási tapasztalat
- pedagógiai ismeretek
- hivatástudat
- szemléletet ad
- az ismeretek összefüggéseit, az ismerethálózat felépítését mutatja meg
- hiteles
- nemcsak a tanított tárgyaival összefüggő ismereteket tudja
- iránytűt ad a diák kezébe azzal, hogy az ismeretek lényegét emeli ki
- van ereje és tudása szelektálni
- folyamatosan fejleszti magát

7.

Ismertesse, melyek a telefonálás általános szabályai? Soroljon fel legalább nyolcat!A telefonálás legfontosabb szabályai:

- Hivatalos helyre csak akkor telefonáljunk, ha valamilyen fontos közlendőnk van.
- Nem illik telefonon keresztül
 - o felköszönteni
 - o meghívni valakit
 - o részvétet nyilvánítani
 - o szívességet kérni
- Ha a szám, amit hívtunk téves, a kapcsolat bontása előtt mindig kérjünk elnézést!
- Ha mi vettük fel a telefont, de nem bennünket keresnek, akkor a telefon átadása közben ne mondjunk véleményt, mert gyakran behallatszik a telefonba, és a másik fél hallja, amit mondunk!
- Ha megszakad a vonal, a hívó félnek kötelessége az újrahívás.
- Munkaidőben csak hivatalos telefonokat intézzünk, de azt sem a legelső és nem a legutolsó pillanatban.
- Hivatali telefonhívásainkat munkaidőben 8.00–17.00 óra között intézzük, magántelefon-beszélgetést reggel 9 előtt és este 9 után nem illik kezdeményezni.
- Külföldi hívás esetén tájékozódjunk az időeltolódásról.

- Ha lakásán vagy szállodában hívjuk az üzletfelet, minden esetben kérjünk elnézést!
- Ha hívunk valakit vagy előre sejtethető, hogy hosszúnak ígérkezik a beszélgetés, kérdezzük meg az elején, hogy alkalmas-e az időpont a beszélgetés lebonyolítására, ráért-e a partner?
- Ha a hivatalos telefonbeszélgetés végén csevegni is szeretnénk, azt csak a végén és pár szóban tegyük!
- Az átlagos telefonbeszélgetés ideje kb. 3 perc. Ez idő alatt 1-2 oldalnyi írott szövegnek megfelelő információt mondhatunk el a hívott félnek.
- Ne rágózzunk és ne együnk telefonálás közben.
- Tüsszentés és köhögés esetén kérjünk elnézést, és fordítsuk el a fejünket a készüléktől!
- Ha beszélgetés közben kell felvonnunk a telefont, mindig kérjünk elnézést a beszélgető partnertől, mielőtt felvonnánk a telefont.

8.

Határozza meg a nyugodt pihenés, alvás feltételei az óvodában!

- nyugodt, kényelmes körülmények
- gyermekek méretének megfelelő fektetők biztosítása,
- ruházat meglazítása vagy pizsama használata,
- gyermekek kialakult alváshoz kötődő szokásainak elfogadása,
- csoportszoba folyamatos szellőztetése, kellemes légállapot biztosítása,
- csoportszoba megfelelő fényviszonyainak beállítása.
- a pihenés időtartamát mindig az adott csoport igényeihez igazítása.
- altatódal vagy mese biztosítása
- parancsra való alvás kerülése

9.

Ismertesse a túlkötés fogalmát és ennek következtében adódó problémákat!

Túlzott szülői ragaszkodás, féltés. A szülőt jószándék vezérli, miközben mégis megfosztja gyermekét számos dologtól.

- A gyermek nem tudja önállóan felfedezni a világot,
- kudarcain keresztül megtanulni megküzdni a problémákkal,
- önálló, magabiztos személyiséggé fejlődni,
- a gyermek felnőttként is szorongóvá, szociálisan visszahúzódóbbá válhat, hiszen abban a hitben él, hogy a világ veszélyes,
- az állandó kiszolgálás miatt később a munkahelyen és egy egészségesen működő párkapcsolat kialakításában is akadályozva van,
- gyakran egy életen át képtelen szabadulni az önállósodási törekvéseit, párkapcsolatait, az egészséges személyiségfejlődését (tudat alatt) folyamatosan korlátozó béklyótól.

10.

Jellemezze a diákokat érintő gyakori táplálkozási zavarok közül az anorexia nevű betegséget! Milyen okok vezethetnek a kialakulásához? Milyen ismertető jelei vannak?

Anorexia:

- energiabevitel korlátozását jelenti a szükséges energiaszükséglethez viszonyítva (a kor, nem, fejlődés és a testi egészség szempontjából)
- a beteg testsúlya alacsonyabb lesz a normálisnál, BMI <17,5.

Az anorexia kísérőtünetei:

- a testsúly-gyarapodástól való félelem
- testképzavar: a saját test észlelése torzult, nem fedti a valóságot
- a menzesz gyakori elmaradása

Az anorexiában szenvedő emberek félnek a testsúlyuk gyarapodásától, továbbá saját testképüket másnak látják a valóságosnál: elhízottabbnak ítélik meg magukat annak ellenére, hogy a legtöbb esetben kóros soványság áll fenn.

Nagy szerepet játszik az anorexia kialakulásában a személyiség, az egyén környezete, valamint a kulturális tényezők.

Mi utalhat anorexiára?

- látványos törekvés az alacsony testsúly fenntartása,
- a fogyás sikerélményként való elkönyvelése,
- a gondolkodás teljes beszűkülése, a beteget jellemzően csak egy dolog érdekli (evés, nem evés), esetleg másfajta teljesítmény (pl. tanulás)
- elmagányosodás, elzárkózás a családtól, kortársaiktól
- ellenséges viselkedés azokkal szemben, akik próbálnak segíteni
- manipulatív viselkedés
- igyekeznek elrejtetni a testüket (pl. bő ruhák viselésével)
- kerülnek a közös étkezéseket, sokszor rituálés, kényszeres jellegűek a szokások

11.

Ismertesse az apaszerep változását napjainkban!

- a családtagok közötti egyenlőség és az erős érzelmi kötelék hangsúlya,
- korábbi kemény, hierarchiát tükröző stílusuk feladása,
- „apás szülés”,
- szakítanak a saját gyermekkorukban megtapasztalt apai mintával,
- lemondtak az agresszív fegyelmező szerepükről, és egy barátságosabb, játékosabb viszonyt fejlesztettek ki a gyermekükkel,
- feladatok megosztása az anyával, a gondoskodó apa szerep megjelenése,
- hagyományosan a másik nemre jellemző tulajdonságokat importál be a saját személyiségébe (androgynia),
- gyengédek, gondoskodók, érzelmeiket vállalják és nem félnek kimutatni azokat,
- gyakrabban átveszik a nőies részt a gyermeknevelésben (GYES-re mennek, cumiztatnak, pelenkáznak, mosogatnak, főznek, ellátják a háztartást).

12.

Az iskolában, melynek Ön munkatársa, minden évben anyák napi ünnepséget szerveznek alsó tagozatban. Az Ön feladata a rendezvény megszervezése.

Készítsen forgatókönyvet egy anyák napi ünnepség lebonyolítására!

Kreatív feladat, általános megoldás nem adható.

Kulcsszavak, kulcsfogalmak:

- Időpont, helyszín kiválasztása, egyeztetés
- Műsor összeállítása, egyeztetés
- Előkészületek, felelősök, határidők
- Hangosítás, technika biztosítása, felelősök, határidők
- Műsor lebonyolítása, felelősök
- Rendrakás, takarítás, felelősök

A ponthatáron belül más, a javító tanár által helyesnek tartott megoldás is elfogadható.